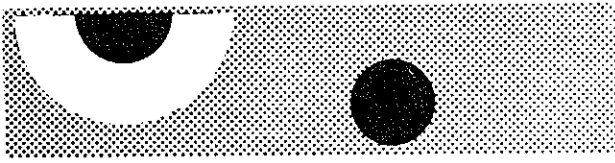

استاندارد در پرستاری

(قسمت اول)

اجتماع در نحوه کار پرستاران نیز تغییراتی ایجاد شده است. پرستاران بزرگترین گروه حرفه ای را در سیستم مراقبت بهداشتی درمان تشکیل می دهند. ۴۰٪ از کل کارکنان یک بیمارستان را پرستاران تشکیل می دهند. ۵۵٪ از کل هزینه کارکنان به پرستاران اختصاص دارد. بنابراین، آنان نقش بارزی در سیستم مراقبت بهداشتی و درمان ایفا می کنند. به همین جهت تدوین و اجرا استانداردهای پرستاری در ارائه مراقبت کیفی از بیماران، اهمیت زیادی برخوردار است.

استانداردها، تعهدات اخلاقی افرندگان حرفه ای است که نسبت به کارشان دارند. پرستاران نیز مانند سایر گروههای حرفه ای مقابل کار خود که همان ارائه مراقبت پرستاری است، مسئول و پاسخگو هستند.

● استاندارد چیست؟

● از استاندارد تعاریف مختلفی آمده است که عبارتند از:

«استاندارد یعنی قانون، قاعده، اصل، ضابطه و امثال آن، و بطور کلی هر امری که طبق اصول منظم و مرتبی صورت گیرد، می گویند مطابق با استاندارد است.»

«استاندارد پرستاری، به سطح مشخص و قابل قبول مراقبت پرستاری اطلاق می گردد.»

«استاندارد، سطح مطلوب و قابل دستیابی عملکرد است، که به عنوان یک چهارچوب جهت سنجش عملکرد نیز از آن استفاده می شود.»

زمانی که از استانداردهای پرستاری به عنوان هدف استفاده می گردد، استاندارد یک

در سالهای اخیر کیفیت یا برتری محصولات به طور مکرر در ادبیات مدیریت مورد توجه قرار گرفته است. مدیران شرکت های تجاری جهان، ارزش و اعتبار سازمانی خود را، حرکت در جهت کیفیت می دانند، تا بتوانند در دنیای تجارت از نقطه نظر اقتصادی و رقابتی باقی بمانند.

موسسات مراقبت های بهداشتی - به تازگی - شروع به شناسایی ارزش کیفیت مراقبت نموده اند. اگر مسئولیت مدیران کنترل کردن محصولاتی است که سازمانشان به جامعه ارائه می دهد، بنابراین مسئولیت مدیران پرستاری نیز کنترل محصولشان می باشد، که در واقع این محصول همان ارائه مراقبت پرستاری به بیماران یا مددجویان است.

بعد از جنگ جهانی دوم به علت افزایش سریع هزینه مراقبت بهداشتی و پیشرفتهای علمی انتظارات مردم از مراقبت بهداشتی فزونی یافت و این احساس به وجود آمد که مراقبت بهداشتی یک حق اجتماعی است، نه یک امتیاز مادی. به همین جهت در کشورهای پیشرفته بر کنترل و تضمین بهداشتی تأکید زیادی می شود.

● زمانی که کنترل و تضمین کیفیت در پرستاری مطرح می شود، نیاز به وجود استانداردهای مدون مراقبتی احساس می گردد، زیرا برای سنجش مراقبت پرستاری باید معیاری وجود داشته باشد. این معیار ارزشیابی جهت مراقبت پرستاری، همان «استاندارد» است.

به علت تغییرات سریع در تکنولوژی و

1- Douglass, Laura mac. The Effective Nurse:

Leaders & management. ed. 3. St. Louis The C.V. Mosby.1988

2- Gillies, Dee Ann. Nursing Management: Asystems App Oach ed2. Philadelphia. W.B. Saunders, Co.1989

3- International Conclil For Nurses, "Quide - Lines. For National Nurses Associations, Development For Nursing Education & Practice." Geneva Switzerland.1989

4- Tarrad, Tenny, K."Engineered Standards in Hospital Nursing," Nursig management, Vol.14, No.4, April 1983 PP22-32

5- Phipps, Wilma. T. Long, Barbare. C. Fugate Woode, Nancy. Cassmeyer, Virginal. Medical - Surgical Nursing: Concepts & Clinical Practice. ed,4. ST, Louis, The C. R. Mosby1991

7- Schulz, Rock Well, Tohnson, Alton. C. Management of Hospitals & Health Services: Strategic Issues & Perfor mance. .e.d,3 St. Louis The C.V. Mosby Co1990

8- Sullivan, Eleanor T. & Decker, Philip. T. Effective Management In Nursing. ed, 2. Mento park, Colifarnia: Adison-Wesley Publishing co1988.

۱- آشنایی با موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران: استاندارد. تهران انتشارات روابط عمومی ارشاد

ترجمه و گردآوری: فاطمه شکر نیا
عضو هیئت علمی دانشکده
پرستاری و مامائی علوم پزشکی
تهران

ابزار برنامه ریزی است. و هنگامی که از آن به عنوان مقیاس جهت ارزشیابی عملکرد استفاده می گردد، استاندارد یک وسیله کنترل است. «معیار سنجش»^۲ عبارت است از تغییری که به عنوان مقیاس جهت اندازه گیری کیفیت مراقبت استفاده می گردد.

به عنوان مثال، جمله «هر بیماری باید برنامه ملون مراقبت پرستاری داشته باشد». یک استاندارد را بیان می کند. در حالیکه جمله «برنامه مراقبت پرستاری باید توسط پرستار حرفه ای^۳ در ۲۴ ساعت اول بعد از پذیرش بیمار تدوین گردد.» یک معیار سنجش است.

انجمن بین المللی پرستاران^۴ مقصود از استاندارد را ایجاد کیفیت خدمات پرستاری جهت حمایت از افراد جامعه می داند، که از طریق کنترل و تضمین مراقبت ماهرانه و دست یافتنی، انجام می پذیرد.

مقصود از تدوین، توزیع و اجرای استانداردهای پرستاری:

- ۱- بهبود مراقبت پرستاری
  - ۲- کاهش در هزینه مراقبت پرستاری
  - ۳- مهیا ساختن شالوده ای جهت تعیین افعال و غفلت پرستاران، می باشد.
- توزیع استانداردهای پرستاری باعث بهبود مراقبت پرستاری می گردد، زیرا فعالیت پرستاران در جهت اهداف مناسب سوق می دهد. توزیع استانداردهای پرستاری می تواند باعث کاهش در هزینه مراقبت پرستاری از طریق حذف فعالیت های غیر ضروری شود. همچنین به پرستاران نشان می دهد، که در صورت عدم رعایت استانداردهای مراقبتی از جانب آنان به بیماران، لطمه وارد خواهد آمد.

به خاطر سپردن تمام اطلاعات مورد نیاز جهت برنامه ریزی و اجرا، برای بیماران داری نیازهای پیچیده، با توجه به پیشرفتهای اخیر در علوم و تکنولوژی غیر ممکن به نظر می رسد. جهت اطمینان از ارائه مراقبت پرستاری موثر به بیماران، باید معیارهای قابل

اگر مسئولیت مدیران کنترل محصولاتی است که سازمانشان به جامعه ارائه می دهند، بنابراین، مسئولیت مدیران پرستاری نیز، کنترل محصولشان می باشد، که در واقع این محصول همان ارائه مراقبت پرستاری به بیماران و مددجویان است.

استاندارد پرستاری، به سطح مشخص و قابل قبولی از مراقبت پرستاری اطلاق می گردد.

توزیع استانداردهای پرستاری باعث بهبود مراقبت پرستاری می گردد، زیرا فعالیت پرستاران را در جهت اهداف مناسب سوق می دهد.

پرستاری نباید دنباله رو باشد، بلکه باید از طریق بهبود در استانداردهای مراقبت بهداشتی و نیز به وسیله نوآوری، نقش هدایت کننده ای را در سیستم مراقبت بهداشت و درمان کشور به عهده گیرد.

دسترس در تمام بخش های بیمارستان موجود باشد، تا پرستاران را در تصمیم گیری و یافتن تدابیر مطمئن، جهت مراقبت از انواع مختلف بیمارانی که در بیمارستان بستری هستند، یاری کند.

به منظور جلوگیری از افزایش هزینه مراقبتی و اشتباهات و غفلت عملکرد پرستاری، استانداردهای پرستاری در تمام سازمانهای مراقبت بهداشتی باید بکار برده شود. زیرا دریافت مراقبت مطمئن و بی خطر حق مسلم تمام بیماران است.

● استانداردها به صورت عام و خاص هستند، استانداردهای عام توسط بعضی از سازمان ها مانند انجمن پرستاران، اتحادیه پرستاران، دانشکده های پرستاری و وزارت بهداشت و درمان تدوین می گردد. استانداردهای خاص، استانداردهایی هستند که هر بیمارستان جهت بخش های مختلف خود تدوین می نماید و مخصوص بیماران بخش هاست و به عنوان اساسی جهت کنترل و تضمین کیفیت استفاده می گردد.

● اصول اساسی جهت تدوین استانداردها:

به منظور تدوین استانداردها، باید اصول زیر را در نظر گرفته شود:

۱- استانداردها می بایست طوری طرح ریزی و تدوین گردند که اهداف را امکان پذیر نمایند. (مقصود از استانداردها، ارائه خدمات کیفی و همچنین محافظت افراد جامعه از طریق تضمین مهارت پرستاری و قابل وصول بودن مراقبت پرستاری است.)

۲- استانداردها باید بر اساس تعاریف واضح و روشن بوده، پاسخ گوی حیطه حرفه ای باشد. تعاریفی از پرستاری، پرستار، نیروهای کمکی (بهبیار و کمک بهیار) جهت استاندارد ضروری است، زیرا حیطه عملکردها و مسئولیت ها در این تعریف وجود دارد. در این تعاریف باید آموزشهای لازم برای رده های مختلف پرستاری نیز قید گردد. همچنین این تعاریف به طور واضح

● استانداردها باید خدمات پرستاری عرضه شده را از نظر تساوی و ارتباط آن با خدمات سایر گروههای مراقبت بهداشتی شناسایی نمایند.

در سیستم مراقبت بهداشت و درمان کشور به‌عده گیرد. پرستاری باید در سیستم آموزش حرفه‌ای کشور قرار گرفته و آموزش پرستاری در همان محیط و همان سطحی قرار گیرد که، سایر افراد حرفه‌ای آموزش می‌بینند. قوانین و مقررات عملکرد پرستاری باید دارای الگویی مانند سایر حرفه‌های مشابه باشد. پرستاران باید عضوی از هیئت قانون‌گذار باشند، که جهت آموزش، عملکرد و وضعیت‌های اجتماعی و اقتصادی خود تصمیم‌گیری می‌نمایند. با پرستاران باید به عنوان عضوی از اعضای قانون‌گذار مشورت گردد.

۷- استانداردهای پرستاری باید، به نحوی تنظیم و تدوین گردد که قابل استفاده باشد، برای آنکه استانداردها به هدف برسند، پایداری آن را به طور منظم و دوره‌ای کنترل نمود. افراد حرفه‌ای باید استانداردها را درک کرده و آن را بپذیرند جهت انجام این کار شرکت آنان در تعیین استاندارد در سطح ملی ضروری است. استانداردها، اساس برقراری کنترل و تضمین کیفیت هستند.

استانداردهایی که توسط پرستاران حرفه‌ای در سطح ملی تنظیم و تدوین می‌گردد، در هر محیطی باید قابل اجرا باشد، به منظور دستیابی به استانداردها در سطح محلی، آن را خاص می‌نمایند.

- 1- Client
- 2- Criterion - Measure
- 3- Professional Nurse
- 4- International Council for Nurse

پرستاری باید بصورت راهنمای عمومی جهت آموزش دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و ... عمل نماید و در آن محدوده‌ها، موضوعات، صلاحیت‌های اعضای هیئت علمی و آموزشی و منابع یادگیری مورد نیاز قید گردد. ولی روشها و برنامه‌ریزی‌ها شامل آن نمی‌گردد.

۵- استانداردهای پرستاری به منظور شناخت هویت خود از جانب افراد حرفه‌ای باید عملکرد را بهبود بخشیده و افراد حرفه‌ای را تشویق به فعالیت و افزایش پیش حرفه‌ای نماید.

● استانداردهای پرستاری باید در تمام سازمانهای مراقبت بهداشتی بکار برده شود، زیرا دریافت مراقبت مطمئن و بی‌خطر حق مسلم تمام بیماران است.

گرچه وجود بعضی از تفاوتها در موسسات مراقبت بهداشتی می‌تواند مطلوب باشد، اما اختلاف زیاد در استانداردها باعث عدم تساوی در ارائه مراقبت می‌گردد. بنابراین، استانداردها باید در سطح ملی تدوین و در سطح محلی بکار گرفته شود.

۶- استانداردها باید خدمات پرستاری عرضه شده را از نظر تساوی و ارتباط آن با خدمات سایر گروههای مراقبت بهداشت شناسایی نماید. به منظور دستیابی افراد حرفه‌ای به حداکثر توانایی‌های خود، باید در جهت خدمت به افراد جامعه و بایکدیگر کار کرده، استانداردهای عملکردی و آموزشی مشابهی داشته باشند.

پرستاری نباید دنباله‌رو باشد، بلکه باید از طریق بهبود در استانداردهای مراقبت بهداشتی و نیز به وسیله نوآوری، نقش هدایت‌کننده‌ای

بیان می‌دارد که پرستار حرفه‌ای، مسئول و پاسخگوی کل عملکرد پرستاری است، در حالیکه نیروهای کمکی، تحت نظر پرستاران حرفه‌ای و در چهارچوب مشخص و معین کار می‌کنند.

۳- استانداردها باید باعث رشد حرفه‌ای پرستاران گردد. زیرا وظیفه افراد حرفه‌ای خدمت به جامعه است. بنابراین، پرستاران و سایر حرفه‌ها باید تشویق گردند تا از توانایی‌های خود جهت خدمت به جامعه حداکثر استفاده را بعمل آورند. همانطوریکه پیچیدگی مراقبت بهداشتی فزونی می‌یابد، توانایی‌های پرستاران نیز جهت ایفای نقش خود باید افزایش یابد. بنابراین، موارد زیر باید مورد توجه قرار گرفته و اجرا گردد:

الف - نیازهای آموزشی پرستاران جهت رشد استعدادهایشان از طریق آموزش علوم و مهارتهای تکنیکی ارضا گردد.

ب - استانداردهای پرستاری علاوه بر آنکه باید منعکس‌کننده نیازهای بهداشتی اجتماع باشد، می‌بایست بر توانایی‌های حرفه‌ای تأکید نماید.

ج - تحقیق در پرستاری، باید اساس مورد قید شده باشد.

۴- استانداردهای پرستاری، باید وسیع و انعطاف‌پذیر بوده و دستیابی به اهداف را امکان‌پذیر نماید. علاوه بر آن باید در برگزیده آزادی لازم جهت نوآوری و رشد حرفه‌ای نیز باشد.

تغییر در نحوه کار پرستاران از سویی و سعی آنان در استفاده حداکثر از توانایی‌های خود از سوی دیگر، انعطاف‌پذیری جهت رشد و خلاقیت را مطرح می‌نماید. تا پرستاران بتوانند به طور صحیح و مناسب قضاوت کنند. از این رو استانداردها نباید به صورت بسیار عمومی یا خاص نوشته شود.

استانداردهای آموزشی و عملکرد جهت پرستاران و کارفرمای آنان باید به صورت عمومی باشد و در آن وظایف پرستاران به صورت عمومی نوشته شود. استاندارد آموزش